

خلاصه‌ای از نتایج نشریه شاخص‌های جمعیت و سلامت ایران در سال ۱۳۹۵

شاخص‌های جمعیت و سلامت از مهمترین ابزارهای مطالعه و تصمیم‌گیری برای پژوهشگران، برنامه‌ریزان و سیاست‌گذاران به شمار می‌آید. نشریه شاخص‌های جمعیت و سلامت ایران با هدف ارائه آخرین شاخص‌های محاسبه شده و کاربردی در حوزه جمعیت و سلامت تدوین شده است.

نشریه حاضر در قالب هفت بخش تهیه شده است. تعداد جمعیت در سال ۱۳۹۵ و آینده‌نگری آن را در سال ۱۴۰۵، اطلاعات مربوط به خانوار در سال ۱۳۹۵ و آینده‌نگری آن در سال ۱۴۰۵، ساختار سنی و جنسی جمعیت در سال ۱۳۹۵، تعدادی از شاخص‌های مهم وضع زناشویی، باروری، مرگ و میر و مهاجرت هفت بخش این نشریه را تشکیل می‌دهند.

در ادامه خلاصه‌ای از نتایج این نشریه ارائه شده است:

➤ بر اساس نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن کشور، جمعیت ایران در سال ۱۳۹۵ حدود ۷۹ میلیون و ۹۲۶ هزار نفر شمارش شد. در همین سال استان تهران با جمعیت ۱۳/۲ میلیون نفر اولین رتبه جمعیتی استانی را به خود اختصاص داده است و بعد از آن به ترتیب استان‌های خراسان رضوی با ۶/۴ میلیون نفر، اصفهان با ۵/۱ میلیون نفر، فارس با ۴/۸ میلیون نفر و خوزستان با ۴/۷ میلیون نفر بیشترین جمعیت را دارند. کم جمعیت‌ترین استان‌های کشور به ترتیب استان‌های ایلام، سمنان، کهگیلویه و بویراحمد، خراسان جنوبی و خراسان شمالی هر کدام با کمتر از یک میلیون نفر جمعیت هستند.

➤ در سال ۱۳۹۵، تعداد ۵۹۱۴۶۸۴۷ نفر در نقاط شهری و ۲۰۷۷۹۴۲۳ نفر در نقاط روستایی ساکن هستند.
➤ میزان شهرنشینی ایران ۷۴/۰ درصد بوده است. از نظر استانی، بالاترین میزان شهرنشینی مربوط به استان قم با ۹۵/۲ درصد است. بعد از آن به ترتیب استان‌های تهران با ۹۳/۹، البرز با ۹۲/۶، اصفهان با ۸۸/۰ و یزد با ۸۵/۳ درصد، بالاترین میزان شهرنشینی را دارا هستند. کمترین مقدار مربوط به استان‌های سیستان و بلوچستان با ۴۸/۵، گلستان با ۵۳/۳ و هرمزگان با ۵۴/۷ درصد هستند. همچنین میزان شهرنشینی کل کشور در سال ۱۴۰۰ شمسی برابر ۷۷/۴ درصد برآورد می‌شود. انتظار می‌رود، استان قم با ۹۵/۸ درصد بالاترین و استان سیستان و بلوچستان با ۵۴/۰ درصد کمترین مقدار را در سال ۱۴۰۰ به خود اختصاص خواهند داد.

➤ جمعیت ایران در سال ۱۴۰۵، حدود ۸۹ میلیون و ۱۲۱ هزار نفر پیش‌بینی می‌شود. در همین سال، استان تهران با جمعیت ۱۴/۸ میلیون نفر اولین رتبه جمعیتی استانی را به خود اختصاص خواهد داد. بعد از آن به ترتیب استان‌های خراسان رضوی با ۷/۴ میلیون نفر، اصفهان با ۵/۵ میلیون نفر، فارس با ۵/۲ میلیون نفر، خوزستان با ۵/۱ میلیون نفر و آذربایجان شرقی با ۴/۲ میلیون نفر بیشترین جمعیت را درون خود جای خواهند داد. 1

○ در سال ۱۴۰۵ تعداد جمعیت ساکن در نقاط شهری حدود ۶۸ میلیون و ۹۰۰ هزار نفر و جمعیت

روستایی نیز بالغ بر ۲۰ میلیون و ۱۳۹ هزار نفر پیش‌بینی می‌شود.

○ متوسط رشد سالانه جمعیت کل کشور در دوره زمانی ۱۳۹۵-۱۳۹۰ برابر با ۱/۲۴ درصد است. در این

زمان بیشترین متوسط رشد سالانه جمعیت مربوط به استان خراسان جنوبی با مقدار ۳/۰۲ درصد بوده

و بعد از آن به ترتیب استان‌های هرمزگان با ۲/۳۹، البرز ۲/۳۷، قم ۲/۳۳ و سمنان با ۲/۱۶ درصد، بیشترین متوسط رشد سالانه جمعیت را به خود اختصاص دادند. کمترین متوسط رشد سالانه مربوط به استان‌های همدان، خراسان شمالی، لرستان و کرمانشاه به ترتیب با مقادیر ۰/۲۳، ۰/۱۱، ۰/۰۷ و ۰/۰۷ درصد است.

➤ متوسط رشد سالانه جمعیت کل کشور در دوره زمانی ۱۴۰۵-۱۳۹۵ برابر با ۱/۰۹ درصد پیش‌بینی می‌شود. همچنین در دوره زمانی ۱۴۰۵-۱۳۹۵ برابر با ۱/۵۵ درصد و دوره زمانی ۱۳۹۵-۱۴۰۵ برابر با ۰/۳۱- درصد پیش‌بینی می‌شود.

➤ در سال ۱۳۹۵ نسبت جنسی جمعیت ایران برابر ۱۰۳ درصد است. بیشترین نسبت جنسی مربوط به استان بوشهر با رقم ۱۱۴ درصد و بعد از آن استان یزد با رقم ۱۰۶ درصد هستند. کمترین نسبت جنسی مربوط به استان گیلان با رقم ۱۰۰ درصد بوده و پس بعد از آن استان‌های گلستان، خراسان شمالی، تهران و مازندران با رقم ۱۰۱ درصد در رتبه‌های بعدی قرار دارند.

➤ در سال ۱۳۹۵ میانگین سنی جمعیت کل کشور ۳۱ سال است. استان گیلان با ۳۶ سال و استان مازندران با ۳۴ سال بالاترین میانگین سنی و استان سیستان و بلوچستان با ۲۴ سال و استان هرمزگان با ۲۷ سال کمترین میانگین سنی را دارند.

➤ نسبت وابستگی سنی جمعیت ایران ۴۳/۱ درصد است. استان گیلان با ۳۶/۳ و استان البرز با ۳۶/۹ درصد به ترتیب پایین‌ترین نسبت وابستگی سنی و استان سیستان و بلوچستان با ۷۱/۴ درصد و استان خراسان جنوبی با ۵۴/۳ درصد بالاترین نسبت وابستگی سنی را دارند.

➤ میزان خام ازدواج کل کشور در سال ۱۳۹۵ برابر با ۸/۸ در هزار است. بالاترین میزان خام ازدواج متعلق به استان خراسان شمالی با ۱۱/۲ در هزار و پس از آن استان‌های کهگیلویه و بویراحمد با ۱۱/۱ در هزار و اردبیل با ۱۰/۹ در هزار در رده‌های بعدی قرار دارند. پایین‌ترین میزان خام ازدواج مربوط به استان سمنان با ۶/۱ در هزار و بعد از آن استان‌های البرز و بوشهر به ترتیب با ۶/۸ و ۷/۳ در هزار می‌باشد.

➤ میزان خام طلاق کل کشور در سال ۱۳۹۵ برابر با ۲/۳ در هزار است. بالاترین میزان خام طلاق متعلق به استان تهران با ۳/۰ در هزار و پس از آن استان‌های گیلان و قم هر کدام با ۲/۷ در هزار در رده‌های بعدی قرار دارند. پایین‌ترین میزان خام طلاق مربوط به استان سیستان و بلوچستان با ۰/۷ در هزار و بعد از آن استان‌های سمنان (۱/۳ در هزار)، چهارمحال و بختیاری، ایلام و یزد هر کدام با ۱/۴ در هزار در رتبه‌های بعدی می‌باشند.

➤ میانگین سن در اولین ازدواج در سرشماری ۱۳۹۵ به روش غیر مستقیم هاینال محاسبه شده و در ایران برای مردان ۲۷/۴ و برای زنان ۲۳/۰ سال به دست آمد.

➤ بر اساس نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال ۱۳۹۵، نسبت مجرد قطعی در ایران برای مردان ۲/۳ درصد و برای زنان ۳/۷ درصد است. از نظر استانی بالاترین نسبت مجرد قطعی مردان در استان تهران با ۳/۵ درصد و پس از آن استان‌های گیلان و کرمانشاه به ترتیب با ۳/۱ و ۲/۹ درصد در رتبه‌های بعدی هستند.

➤ میزان باروری کل به روش غیرمستقیم (روش فرزندان خود) در سال ۱۳۹۵ برابر ۲/۱۱ فرزند محاسبه شده است. از نظر استانی بیشترین میزان باروری کل مربوط به استان سیستان و بلوچستان با ۳/۹ فرزند و پس از آن استان‌های خراسان جنوبی با ۳/۱ و خراسان شمالی با ۳/۰ فرزند در رتبه‌های بعدی هستند.

➤ میزان خام مرگ و میر در کشور در سال ۱۳۹۵ برابر ۵ در هزار به دست آمد. در همین سال استان گیلان با مقدار ۶/۵ در هزار بیشترین میزان خام مرگ و میر را در بین استان‌های کشور دارد و پس از آن استان‌های همدان با ۶/۲ و سیستان و بلوچستان با ۶/۱ در هزار در رده‌های بعد قرار می‌گیرند. کمترین میزان خام مرگ و میر نیز مربوط به استان‌های البرز با مقدار ۳/۸ در هزار بوده و پس از آن استان‌های بوشهر، کهگیلویه و بویراحمد و هرمزگان هر کدام با مقدار ۴ در هزار هستند.

➤ امیدزنگی در بدو تولد کشور در سال ۱۳۹۵ برابر با ۷۴/۲ سال محاسبه شد.

➤ در سال ۱۳۹۵، بیشترین مهاجر بین استانی به استان تهران (۲۵/۱ درصد) وارد شدند. استان‌های البرز، اصفهان، خراسان رضوی و گیلان به ترتیب با مقادیر ۱۰/۱، ۶/۲، ۵/۴ و ۳/۶ درصد در رتبه‌های بعدی قرار می‌گیرند. در استان ایلام کمترین مهاجر (۰/۶ درصد) وارد شده است. بعد از این استان، به استان‌های کهگیلویه و بویر احمد، چهارمحال و بختیاری، خراسان شمالی و زنجان به ترتیب با مقدار درصد ۰/۷، ۰/۹، ۱/۰ و ۱/۲ درصد، کمترین مهاجر وارد شدند.

○ براساس نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۹۵، بیشترین نسبت مهاجرپذیری به مهاجرفرستی مربوط به استان یزد با رقم ۲۵۶/۱ بوده و پس از آن استان‌های سمنان، البرز، قم، تهران به ترتیب با مقادیر ۲۳۵/۵، ۲۰۰/۸، ۱۵۳/۵ و ۱۴۷/۴ قرار می‌گیرند. در مقابل استان‌های لرستان، خوزستان، چهارمحال و بختیاری، سیستان و بلوچستان، و ایلام به ترتیب با مقادیر ۲۹/۹، ۳۹/۶، ۴۵/۳، ۴۵/۸ و ۵۱/۱ درصد کمترین مقدار را به خود اختصاص دادند.